

EUROOPA KOHTU OTSUS (kuues koda)

6. detsember 1990*

Tollimaksud — Impordi kumuleeruv käibemaks – Võltsitud valuuta

Kohtuasjas C-343/89,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Saksa Finanzgericht Müncheneri (Müncheni finantskohus) esitatud eelotsusetaotlus, millega soovitakse millega soovitakse nimetatud kohtus pooleliolevas menetluses järgmiste poolte vahel:

Max Witzemann

ja

Hauptzollamt München-Mitte (tolli peakontor, Müncheni keskus),

saada eelotsust EMÜ asutamislepingu artiklite 3, 9 ja 12–29 ning kuuenda nõukogu direktiivi 77/388/EMÜ kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta – ühine käibemaksusüsteem: ühtne maksubaas; 17. mai 1977 (ELT 1977, L 145, lk 1) artikli 2 tõlgendamise kohta,

EUROOPA KOHUS (kuues koda),

koosseisus: president G. F. Mancini, kohtunikud T. F. O'Higgins, M. Diez de Velasco, C. N. Kakouris and P. J. G. Kapteyn,

kohtujurist: F. G. Jacobs

kohtusekretär: kohtusekretäri abi J. A. Pompe

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitas Euroopa Ühenduste Komisjoni nimel esindaja õigusnõustaja Jörn Sack,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

kuulanud ära suuliseks menetluseks koostatud ettekande ja 2. oktoobri 1990. aasta kohtuistungil esitatut,

kuulanud 25. oktoobri 1990. aasta istungil ära kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1. Oma 21. juuni 1989. aasta otsusega, mis saabus Euroopa Kohtusse 6. novembril 1989, esitas Finanzgericht München Euroopa Kohtusse EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel küsimuse eelotsuse saamiseks EMÜ asutamislepingu artiklite 3, 9 ja 12–29 ning kuuenda nõukogu direktiivi 77/388/EMÜ kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta – ühine käibemaksusüsteem: ühtne maksubaas; 17. mai 1977 (ELT 1977, L 145, lk 1, edaspidi „kuues direktiiv”) artikli 2 tõlgendamise kohta.

2. Nimetatud küsimus tõstatati kohtumenetluses Max Witzemanni ja Hauptzollamt München-Mitte (edaspidi „Hauptzollamt”) vahel seoses tollimaksu ja impordi kumuleeruva käibemaksu tasumisega võltsitud pangatähtede sissetoomisel Saksamaa Liitvabariiki.

3. Landgericht München I (regionaalkohus, München I) 16. veeuari 1982. aasta otsusega määrati hr Witzemannile vanglakaristus valuuta võltsimise eest, mis on Strafgesetzbuch’i (kriminaalkodeks) lõige 146 ja järgmised alusel karistatav süütegu. Nimetatud lõpliku otsusega tuvastati, et hr Witzemann tõi 1981. aastal partii Itaalias vastuvõetud võltsitud Ameerika Ühendriikide pangatähti Saksamaa Liitvabariiki.

4. Nimetatud leiu alusel mõistis Hauptzollamt hr Witzemannilt võltsitud valuuta pealt välja tollimaksu ja impordi kumuleeruva käibemaksu. Väidetavalt mõisteti tollimaks välja, kuna ei tehtud kindlaks, kas kaup pärineb ühendusest.

5. Hr Witzemann kaebas otsuse edasi Finanzgericht Münchenisse, väites, et tollimaksude ja impordi kumuleeruva käibemaksu sissenõudmine oli vastuolus EMÜ asutamislepingu artiklitega 9 ja 12–29.

6. Finanzgericht München peatas seetõttu menetluse ja pöördus Euroopa Kohtu poole eelotsuse saamiseks alljärgnevas küsimuses:

„Kas EMÜ asutamislepingu sätteid (artikkel 3 lõige b, artikkel 9 lõige 1, artiklid 12–29) ning kuuendat nõukogu direktiivi 77/388/EMÜ kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta – ühine käibemaksusüsteem: ühtne maksubaas; 17. mai 1977 (artikkel 2, lõige 2) tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigil ei ole õigust määrata tollimakse või impordi kumuleeruvat käibemaksu ebaseaduslikult imporditud kaupadele, mille tootmine ja müük on – nagu võltsitud valuuta puhul – keelatud kõigis liikmesriikides? „

7. Kohtuasja faktide, menetluskäigu ja poolte argumentide osas viidatakse kohtuistungiga ettekandele. Kohtutoimiku neid materjale käsitletakse järgnevalt ainult niivõrd, kui võrd on vaja kohtuotsuse põhjendamiseks.

8. Siseriikliku kohtu poolt esitatud küsimus koosneb kahest osast, mis on seotud vastavalt tollimaksuga maksustamise ja võltsitud valuutalt impordi kumuleeruva käibemaksu sissenõudmisega.

Tollimaks

9. Kuna kohtuasja dokumentidest ei selgu päris üheselt, millistel alustel Hauptzollamt muust liikmesriigist tulevalt võltsitud valuuta partiilt tollimaksu nõudis, tuleb kõigepealt märkida, et imporditollimaksu võib nõuda ainult kaupadelt, mis imporditakse ühenduse tolliterritooriumile mitteliikmesriigist ning mitte kaupadelt, mis tulevad muudest liikmesriikidest (EMÜ asutamislepingu artiklid 9 ja 12–15).

10. Küsimuse esimest osa tuleb seega mõista nii, et tahetakse kindlaks teha, kas võltsitud valuuta importimisel ühenduse tolliterritooriumile võib tekkida tollivõlg.

11. Oma otsuses kohtuasjas 221/81 *Wolf v. Hauptzollamt Düsseldorf* (1982) EKL 3681 ja kohtuasjas 240/81 *Einberger v. Hauptzollamt Freiburg (Einberger P)* (1982) EKL 3699 otsustas Euroopa Kohus, et tollivõlga ei teki, kui ravimeid importidakse muul viisil, kui pädevate organite poolt rangelt kontrollitavate majanduslike kanalite kaudu meditsiinilistel ja teaduslikel eesmärkidel.

12. Kohus jõudis eelnimetatud otsusele, olles teinud tähelepaneku, et narkootiliste ainete import ja turustamine muul viisil, kui pädevate organite poolt rangelt kontrollitavate majanduslike kanalite kaudu, on keelatud kõigis liikmesriikides vastavalt nende rahvusvahelistele kohustustele asjaomases valdkonnas. Kohus otsustas, et tollivõlga ei saa tekkida, importides ravimeid, mida ei tohi turustada ega ühenduse rahvamajandusse käibele lasta.

13. Euroopa Kohus juhtis tähelepanu ka asjaolule, et EMÜ asutamislepingu artikli 3 lõikes b sätestatud ühtne tollitariifistik jääb esmatähtsate eesmärkide ulatusse, mis määrati ühendusele artikliga 2 ning artiklis 29 kehtestatud tolliliidu tegutsemise alaste suunistega. Vaid kriminaalkorras karistatav ravimite import ühendusse jääb täielikult nimetatud eesmärkide ja suuniste ulatusest välja.

14. Eelkirjeldatud lähenemine on veelgi asjakohasem võltsitud valuuta puhul. Võltsitud valuuta suhtes kehtib ka rahvusvaheline konventsioon – rahvusvaheline rahavõltsimise vastu võitlemise konventsioon (*League of Nations Treaty Series*, 1930–31, kd CXII, lk 371) – , mille poolteks on käesoleval hetkel kõik liikmesriigid, välja arvatud Luksemburgi Suurhertsogiriik, ning mille artikli 3 kohaselt peavad lepingupooled tavakuritegudena karistama valuuta pettuslikku valmistamist või muutmist, võltsitud valuuta pettuslikku käibelelaskmist ning võltsitud valuuta

riiki sissetoomist, saamist või hankimist eesmärgiga lasta need käibe, olles teadlik, et need on võltsitud. Lisaks sellele on nii võltsitud oma- kui välisvaluuta valmistamine, omamine, importimine ja turustamine keelatud kõigis liikmesriikides.

15. Eelkirjeldatust tulenevalt kehtib kõigis liikmesriikides võltsitud valuuta impordi või käibelelaskmise täielik keeld, kusjuures ravimitega kauplemine ja nende kasutamine on lubatud meditsiinilistel ja teaduslikel eesmärkidel.

16. Vastus küsimuse esimesele osale peab seega olema, et ühenduse õigust tuleb tõlgendada nii, et võltsitud valuuta importimisel ühenduse tolliterritooriumile ei saa tekkida tollivõlga.

Impordi kumuleeruv käibemaks

17. Oma küsimuse teises osas tahab siseriiklik kohus põhimõtteliselt kindlaks teha, kas kuuenda direktiivi artiklit 2 tuleb tõlgendada nii, et võltsitud valuuta ühendusse importimisel võib käibemaksu sisse nõuda.

18. Euroopa Kohus on juba oma otsuses kohtuasjas 294/82 *Einberger v. Hauptzollamt Freiburg (Einberger IP)* (1984) EKL 1177 leidnud, et impordi kumuleeruva käibemaksu ja tollimaksu põhilised tunnused on võrreldavad, kuna neid kohaldatakse kaupade ühendusse importimise ja sellele järgneva liikmesriigi majanduslike kanalite kaudu kaupade levitamise alusel ning kuna kumbki on osa müügihinnast, mida arvutavad järjestikused hulgimüüjad sarnaselt. Nimetatute sarnast iseloomu kinnitab ka asjaolu, et kuuenda direktiivi artikli 10 lõikes 3 lubatakse liikmesriigil maksustatav teokoosseis ja impordi kumuleeruva käibemaksu maksetähtaeg seostada vastavate tollimakse puudutavate sätetega.

19. Seega otsustas Euroopa Kohus, et vaid kriminaalkorras karistatav ravimite ebaseaduslik ühendusse importimine jääb täielikult maksubaasi definitsiooni puudutava kuuenda direktiivi sätete ulatusest välja ning järelikult ei saa olla käibemaksuvõla tekkimise aluseks.

20. Eelkirjeldatud tollimaksu puudutavatel põhjustel tuleb Euroopa Kohtu ravimite ebaseaduslikku importi puudutavaid kaalutlusi veel enam kohaldada võltsitud valuuta impordi suhtes.

21. Vastus Finanzgericht Müncheneri poolt tõstatatud küsimuse teisele osale peab seega olema, et kuuenda nõukogu direktiivi 77/388/EMÜ kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta – ühine käibemaksusüsteem: ühtne maksubaas artiklit 2 tuleb tõlgendada nii, et võltsitud valuuta ühendusse importimiselt ei tohi sisse nõuda impordi kumuleeruvat käibemaksu.

22. Nimetatud otsus ega ka tollimakse puudutav otsus ei mõjuta mingil viisil liikmesriigi volitusi kohtulikult uurida siseriiklikke võltsitud valuuta vastaste seaduste rikkumisi ning määrata asjakohaseid karistusi koos nimetatud karistustega kaasnevate kas rahaliste või muude tagajärgedega.

Kohtukulud

23. Kohtule märkusi esitanud Euroopa Ühenduste Komisjoni kohtukulusid ei hüvitata. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus siseriiklikus kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse nimetatud kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes,

EUROOPA KOHUS (kuues koda)

vastuseks küsimustele, mis talle 21. juuni 1989. aasta otsusega esitas Finanzgericht München, otsustab

1. Ühenduse õigust tuleb tõlgendada nii, et võltsitud valuuta importimisel ühenduse tolliterritooriumile ei saa tekkida tollivõlga.

2. Kuuenda nõukogu direktiivi 77/388/EMÜ kumuleerivate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta – ühine käibemaksusüsteem: ühtne maksubaas, 17. mai 1977, artiklit 2 tuleb tõlgendada nii, et võltsitud valuuta ühendusse importimiselt ei tohi sisse nõuda impordi kumuleeruvat käibemaksu.

Mancini

O'Higgins

Diez de Velasco

Kakouris

Kapteyn

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 6. detsembril 1990 Luxembourgis.

Kohtusekretär

Kuuenda koja president

J.-G. Giraud

G. F. Mancini